

2017-02-27 Diarienummer: 1.3.1 Ä 2016-1989

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Taxiutredningens betänkande Taxi och samåkning - idag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86) (ert dnr N2016/07415/MRT)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Taxi är en viktig samhällsfunktion för både medborgare och näringsliv, därför är det av stor vikt att taximarknaden fungerar väl i alla regiontyper. Utredningen har även viktiga kopplingar till regelförenkling och digitalisering. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- Tillväxtverket ställer sig bakom förslaget om att införa en ny typ av beställningscentral. Det är dock viktigt att kraven på de nya beställningscentralerna inte sätts på ett sådant sätt så att innovationer hämmas.
- Utredningen föreslår att möjligheten för att få dispens från kravet att ha taxameter ska tas bort. Tillväxtverket anser dock att detta riskerar att leda till en ökad regelbörda för företagen.
- Tillväxtverket välkomnar att utredningen föreslår lättnader i regelverken för vad som kan anses vara samåkning, men anser att man även i vissa fall skulle kunna tillåta att förarna får ta ut vinst.

Bra att en ny typ av beställningscentraler föreslås

Tillväxtverket är positivt till utredningens förslag om att införa en ny typ av beställningscentraler utan krav på taxameter i bilarna. Dessa nya beställningscentraler ska ha som grundläggande uppgift att ta emot beställningar och betalningar för taxitjänster, samt förmedla transportuppdrag till taxiföretag. Det är dock viktigt att kraven på de nya beställningscentralerna hamnar på en rimlig nivå och att de är av funktionstyp så att inte innovationskraften stryps.

Tillväxtverket anser att det är mycket viktigt att man inte sätter kraven så högt att den nya typen av beställningscentraler inte klarar dem. I så fall återstår enbart taxameterlösningen vilket vore olyckligt ur digitaliserings- och innovationssynvinkel. Samtidigt måste kraven vara så på pass hårda att skattefusk motverkas och att inte passagerarnas säkerhet äventyras. Efter avregleringen av taximarknaden år 1990 uppstod en rad allvarliga negativa effekter som det tagit många år att åtgärda. Det är viktigt arbetet med att få ordning på taximarknaden inte äventyras. Det är innovativa lösningar och inte skattefusk som ska ge konkurrensfördelar.

Ett problem med taximarknaden har varit att det har varit svårt att jämföra priser mellan olika taxibolag beroende på att prissystemet har varit komplext och svårt att förstå för kunden. Om den nya typen av beställningscentraler införs så kommer deras bilar i stället troligen att köra till fasta priser eftersom bilarna kommer att sakna taxametrar. Detta anser Tillväxtverket vara en fördel ur konkurrenssynvinkel eftersom det då blir lättare att jämföra olika taxibilars och beställningscentralers priser.

Borttagande av dispens riskerar leda till ökat regelkrångel

Enligt utredningens förslag ska det inte längre finnas några undantagsregler från att antingen ha taxameter eller att tillhöra en beställningscentral av ny typ. Tidigare har cirka 1700 fordon haft undantag från kravet på taxameter. Det gäller främst fordon som enbart kör färdtjänst och hyrverkskörningar (limousinservice). Enligt utredningen måste dessa fordon i framtiden antingen förses med taxameter, prisinformationsdekal eller anslutas till en beställningscentral av den nya typen. Detta är enligt utredningen nödvändigt för att undvika att det uppstår en osund konkurrens mellan fordon som kontrolleras genom taxametern och fordon med dispens.

Tillväxtverket ifrågasätter dock detta argument. Fordon som enbart kör färdtjänst eller hyrverkskörningar och fordon som kör taxi kan inte anses vara perfekta substitut och konkurrerar därmed inte om samma kunder. Risken är att detta krav leder till ökade kostnader och ökad regelbörda för företagen. Däremot kan det finnas andra anledningar till att se över själva ansökningsförfarandet för att få dispens. Till exempel anser utredningen att förfarandet med ansökan om dispens tar lång tid, vilket skapar osäkerhet på marknaden och medför negativa konsekvenser för företagen som missar möjligheter att delta i stora upphandlingar.

Positivt med en bredare definition av samåkning

Reglerna för vad som idag anses vara samåkning är mycket strikta. Av denna anledning föreslår utredningen lättnader i restriktionerna för samåkning. Dessa lättnader innebär bland annat att förarna ska kunna ta ut en ersättning för resan som täcker kostnaderna men som inte ger någon vinst.

Tillväxtverket välkomnar att utredningen föreslår lättnader i regelverken för vad som kan anses vara samåkning, men anser att man även i vissa fall skulle kunna tillåta att förarna får ta ut vinst. Digitaliseringen och utvecklingen av ny teknik har skapat nya förutsättningar för personer som inte känner varandra att samåka. Tillväxtverket anser att detta är en utveckling som bör främjas bland annat av hållbarhets- och tillgänglighetsskäl.

Tillväxtverket anser att en bredare definition av samåkning borde tillämpas under förutsättning att samhället samtidigt skärper kraven på samåkningsplattformarnas redovisning av förarnas inkomster till Skatteverket. Uppgifter om vilka ersättningar som betalas ut skulle till exempel automatiskt kunna överföras till Skatteverket på elektronisk väg. På detta sätt borde man kunna minska risken för att en osund konkurrens uppstår mellan samåkningsplattformarna och vanlig taxi.

Synpunkter på konsekvensbeskrivningarna

Tillväxtverket anser att det är bra att utredningen har gjort relativt omfattande konsekvensanalyser. Tillväxtverket har dock några synpunkter på dessa.

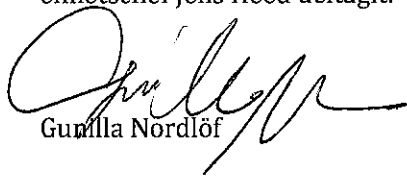
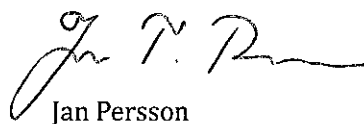
Å ena sidan säger utredningen att det är svårt att uppskatta kostnaden för den

kontrollteknik som den nya typen av beställningscentraler ska använda. Å andra sidan kalkylerar man med att detta ska leda till kostnadsbesparingar jämfört med att använda taxameter. Tillväxtverket anser att denna kostnadsbesparing är högst osäker i och med att det rör sig om en teknik som ännu inte finns att köpa på marknaden.

Tillväxtverket anser att utredningen missar vissa faktorer när det gäller effekterna för konsumenterna. Införandet av ett nytt alternativ till taxametern kommer att göra att fasta priser blir vanligare, vilket gör att prissättningen blir mer transparent vilket stärker konkurrensen. En motverkande faktor är dock att taximarknaden i många städer präglas av oligopol, vilket är negativt för priskonkurrensen.

Borttagandet av dispensen för att använda taxameter, riskerar att få negativa effekter på vissa företag som främst utför samhällsbetalda resor. Dessa företag får ökade kostnader för införande av taxameter eller annat kontrollsystem men kommer att ha svårt att kompensera den ökade kostnaden med ökade priser i och med att konkurrensen om de samhällsbetalda resorna redan nu är mycket hård.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Jan Persson har varit föredragande. I handläggningen har också Caroline Wigerstad, Lena Carlsson och enhetschef Jens Heed deltagit.

Gunilla Nordlöf
Jan Persson